

СОВЕТ
УРНЯКСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.Лесная, д. 44А, п.Урняк,
Арский муниципальный район, 422019

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
УРНЭК
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ
Урман урамы, 44А йорты, Урнәк авылы,
Арча муниципаль районы, 422019

Тел. (84366)51-4-93, факс (84366)51-4-93. E-mail: Urn.Ars@tatar.ru

**Арча муниципаль районы
Урнәк авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ**

от « 17 » февраля 2021 г.

№ 15

Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жиренә көрмәгән һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кергән Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Урнәк авыл жирлеге территорииясендәгә яшел үсентеләрне кису тәртибе турындағы Нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Урман кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Федераль законы, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындағы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Урнәк авыл жирлеге Уставы нигезендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә көрмәгән һәм физик һәм юридик затлар милкендәге жирләргә кергән Урнәк авыл жирлеге территорииясендәгә яшел үсентеләрне рациональ файдалану, саклау һәм яңадан торғызу максатларында, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Урнәк авыл жирлеге Советы карап бирде:

1. Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә көрмәгән һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кергән Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Урнәк авыл жирлеге территорииясендәгә яшел үсентеләрне кису тәртибе турында Нигезләмәне күшүмтә нигезендә расларга.

2. Әлеге каарны Татарстан Республикасы рәсми хокукий мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында авыл жирлеге бүлегендә урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.

3. Әлеге каарның үтәлешен контролдә тотуны үз өстемә алам.

Урнәк авыл жирлеге башлыгы:

В.Р.Габделхаков

**Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә көрмәгән һәм физик
һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көргән Татарстан**

Республикасы Арча муниципаль районы

**Үрнәк авыл жирлеге территориясендәге
яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында**

НИГЕЗЛӘМӘ

Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, «Әйләнә-тире мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Граждан кодексының 15 ст., Россия Федерациясе Урман кодексының 61, 68, 77 ст., Үрнәк авыл жирлеге Уставы нигезендә, халыкның экологик иминлеген тәэмин итү максатларында эшләнде һәм Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә көрмәгән һәм физик затлар милкендәге жирләргә көргән Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Үрнәк авыл жирлеге территориясендәге яшел үсентеләрне кисү тәртибен билгели.

1. Төп төшөнчәләр

Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшөнчәләр кулланыла:

Яшел үсентеләр - табигый һәм ясалма үсеп чыккан агач, куак һәм үләнчел үсемлекләр (паркларны, скверларны, бакчаларны, газоннарны, чәчәклекләрне, шулай ук аерым үсүче агач һәм куакларны да кертеп).

Табигать территорияләре - бердәм географик (климат) шартларында формалашкан жирлек, туфрак, үсемлекләр рельефының билгеле бер типларын үз эченә алган, хужалык эшчәнлегенә кагылмаган яисә аз кагылган территорияләр.

Яшел территорияләр - табигый үсеп чыккан үсемлекләр кишәрлекләре булган территорияләр, ясалма рәвештә яшелләндерү объектлары (авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге жирләрнең аз төзелгән өлешләре, алар чикләрендә өслекнәң 50 процентыннан да ким булмаган өлеше үсемлекләр капламы белән каплана.

Урманланган территорияләр - табигый үсеп чыккан урман үсемлекләре белән капланган төрле функциональ билгеләнештәге табигать территорияләре.

Агач -яңа утыртылган үсентеләрдән тыш, диаметры ачык беленеп торган кимендә 5 см кәүсәле, 1,3 м биекләтәге үсемлек.

Куаклык - туфрак өслегендә тармакланган күпъеллык (агачтан аермалы буларак) үсемлек.

Үлән капламы - газон, табигый үлән үсемлекләре.

Ешлыклар - нинди дә булса урында күе булып үскән үсемлекләр, куаклар.

Яшел массив - бердәм үскән 50 данәдән дә ким булмаган зур агачлар (15 яштән өлкәнрәкләр) үсә торган территория.

Яшел үсентеләрне заарлау - яшел үсентеләрнең я туфракның заарлы матдәләр белән пычрануы, ут төрту яисә башка йогынты ясау нәтиҗәсендә аларның үсеше тукталу, шул исәптән ботакларның, тамыр системасының механик заарлануы, кабыкның бөтенлеге бозылу, туфракның тере катламы бозылу.

Яшел үсентеләрне юкка чыгару (юк итү) - яшел үсентеләрне кисү яки аларның үсешен туктатуга китергән башка төрле заарлаулар.

Компенсацион яшелләндерү - юкка чыгарылган яисә заарланган яшел үсентеләр урынына 2 коэффиценты белән яңа үсентеләр утырту.

2. Яшел үсентеләрне саклауның төп принциплары

Авыл жирлеге территориясендә үсә торган яшел үсентеләр саклагыч, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм сакланырга тиеш.

2.1. Авыл жирлеге территориясендә (авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдән тыш) үскән барлык яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) сакланырга тиеш.

2.2. Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне саклауны тәэммин итү бурычлары түбәндәгеләргә йөкләнә:

2.2.1. Оешмаларга үзләре белдергән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән кишәрлекләрдә - әлеге оешмалар житәкчеләренә;

2.2.2. Милектәге яисә арендадагы жирләрдә - юридик затларга һәм гражданнарга - милекчеләргә яисә арендалаучыларга.

2.3. Яшел үсентеләр үскән жир кишәрлекләренең милекчеләре, файдаланучылар һәм арендалаучылар яшел үсентеләрнең сакланышын, тиешенчә карауны тәэммин итәргә тиеш.

2.4. Әлеге Нигезләмә авыл жирлеге территориясендә проектлау, төзелеш, ремонтлау һәм башка эшләр алып барганда агач-куак үсентеләрен кисүгә бәйле эшләр башкарған барлык гражданнарга һәм оешмаларга, милек рәвешләренә бәйсез рәвештә кагыла.

2.5. Авыл жирлеге территориясендә хужалық, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәп гамәлгә ашырыла.

2.6. Жир кишәрлекендә төзелеш, хужалық һәм башка эшчәнлек башкарғанда, проект алды һәм проект документациясендә яшел үсентеләрнең торышы турында тулы һәм дөрес белешмәләр һәм проектлана торган объектның яшел үсентеләргә йогынтысын тулысынча бәяләгән акт булырга тиеш.

2.7. Яшел үсентеләрнең тереклек эшчәнлеген тәэмин итә алмый торган яшелләндерелгән территорияләрне һәм яшел массивларны қуллану рөхсәт ителми.

3. Яшел үсентеләрне (агачларны, куакларны) кисү тәртибе

3.1. Авыл жирлеге территорииясендә яшел үсентеләрне рөхсәтsez кисү тыела.

3.2. Авыл жирлеге территорииясендә агачларны һәм куакларны кисү рөхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгә рөхсәт авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

3.3. Яшел үсентеләрне кисүгә рөхсәт алу өчен мөрәжәгать итүче авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе исеменә билгеләнгән рәвештә (1 нче күшымта) хат-заявка бирә, анда үсентенең саны, исеме, аларның торышы, чикләнгән кисү үткәрелү урыны һәм аны нигезләү күрсәтелгән булырга тиеш. Гаризага түбәндәге документлар теркәп бирелә:

3.3.1. Шәхесне таныклый торган документлар;

3.3.2. Вәкаләтле вәкилнең вәкаләтләрен раслый торган документ (әгәр мөрәжәгать итүче исеменнән вәкил эш итсә);

3.3.3. Якынdagы корылмаларга яисә башка ориентирларга кадәр киселергә тиешле яшел үсентеләр төшерелгән кишәрлек схемасы;

3.3.4. Жир кишәрлеге Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында теркәлмәгән булса, жир кишәрлегенә хокук билгели торган һәм жир кишәрлегенә хокукны раслаучы документларның таныкланган күчермәләре;

3.3.5. Биналар һәм корылмалар төзегендә габаритларга эләгә торган яшел үсентеләрне кискән очракта, расланган проект документациясе;

3.3.6. Кагылган территорияләрнең хужалары белән яшел үсентеләрне кисү һәм күчереп утырту шартларын килештерү;

3.3.7. Агач утыртканда яисә күчереп утыртканда, инженер чeltәrlәре вәкилләре белән жир эшләрен уздыруга ордер ачып килештерү.

3.4. Авыл жирлеге башкарма комитеты, заявка-хат кергәннән соң, гариза бирүчегә әлеге эш төрен үткәрүгә рөхсәте булган махсуслаштырылган оешмага түбәндәгеләрне алу өчен мөрәжәгать итәргә кинәш итә:

3.4.1. яшел үсентеләрнең санлы исемлеге;

3.4.2. киселергә тиешле агач үсентеләренең санын, төрен, категориясен билгеләү максатыннан, үскән яшел үсентеләрне натураль тикшерү акты;

3.4.3. киселгән агач өчен (түләү) бәясен исәпләп чыгару. Киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2007 елның 22 маенданы 310 номерлы каары белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләр мөрәжәгать итүче хисабына башкарыла.

Рөхсәтнең гамәлдә булу вакыты - 90 көн.

3.5. Авыл жирлеге башкарма комитеты гариза бирүченең хат-гаризасы нигезендә яшел үсентеләрне табигый техник тикшерү акты, киселгән агач өчен бәяне (түләүне) исәпләп чыгару нигезендә, авыл жирлеге башкарма комитеты

житәкчесенең авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне кисүгә рөхсәт биры турында күрсәтмә проектын әзерли.

3.6. Эшләр башкаруга рөхсәт алганда, аның мәнфәгатьләрендә яшел үсентеләр юкка чыгарыган мөрәҗәгать итүче, әлеге Нигезләмә нигезендә яшел үсентеләрне кискән өчен түләүләр кертергә һәм компенсацион яшелләндерүнең тәртибен раслый торган документлар тапшырырга тиеш.

3.7. Агач һәм қуакларны кискән өчен түләү гариза бирыче тарафыннан авыл жирлеге бюджетына күчерелә.

3.8. Яшел үсентеләрне кисү эшләре билгеләнгән нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә гариза бирыче акчалары исәбенә башкарыла. Агачларны кисү бары тик аттестацияләнгән белгечләр тарафыннан гына рөхсәт ителә.

3.9. Яшелүсентеләрне кисү, төпләү һәм калдыкларны төяү һәм чыгару эшен мөрәҗәгать итүче хисабына эш башланганнан соң өч көн эчендә башкарыла. Киселгән яшел үсентеләрне һәм киселгән калдыкларны эш урынында саклау тыела.

3.10. Территориянең кисү урынына якын урнашкан территориядә газон, яшел үсентеләр заараланган очракта, эшләр башкаручы, территориянең хужасы һәм контроль органнары белән алар компетенциясе чикләрендә килештереп, әмма зыян китечелгән вакыттан ярты елдан да соңга калмыйча, аларны мәжбүри рәвештә торғызу эшләрен башкара.

3.11. Агач һәм қуакларны бушлай кисү авыл жирлекенең башкарма комитеты тарафыннан түбәндәге очракларда рөхсәт ителергә мөмкин:

3.11.1. яшел үсентеләрне тәрбияләү, санитар кисүләр һәм реконструкцияләү буенча кисүләр үткәрү;

3.11.2 авария хәлендәге һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капиталъ инженерлык корылмаларын ремонтлау;

3.11.3. дәүләт санэпидемнадзор бәяләмәсе булса, торак һәм иҗтимагый биналарда яктылыкны каплый торган агач һәм қуакларны кисү;

3.11.4. авария тудыра торган (жимерелү куркынычы тудыра торган) агач һәм қуакларны кисү.

3.12. Югарыда күрсәтелгән очракларда, яшел үсентеләрне кисүне гамәлгә ашыручы мөрәҗәгать итүчегә авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсацион яшелләндерү үткәрергә кирәк.

3.13. Авария хәлендәге, коры-сары һәм куркыныч тудыручы яшел үсентеләр 2 нче күшүмтә нигезендәге акт буенча комиссия тикшерүе нигезендә киселә.

3.14. РФ Урман кодексының 20 статьясына тәңгәл рәвештә, хужалык эшчәнлеге нәтижәсендә үскән яки аны гражданга яисә юридик затка тапшыраннан соң жир кишәрлекендә табигый рәвештә үскән агач-куаклык аның милке булып тора, ул аңа ия, файдалана һәм үз милке белән житәкчелек итә.

3.15. Яшел үсентеләрне рөхсәтсез кисү яисә юкка чыгару дип түбәндәгеләр таныла:

3.15.1. Агач һәм қуакларны рөхсәтsez кисү яисә рөхсәт белән, әмма рөхсәттә күрсәтелгән урында, рөхсәттә күрсәтелгән токымнарны, рөхсәттә күрсәтелгән санда кисмәү;

3.15.2. Ут төрту яисә ут белән саксыз эш итү нәтижәсендә агачларны һәм қуакларны юкка чыгару яки заарлау;

3.15.3. Кәүсәне божралау яки юну;

3.15.4. Усеп килгән агач һәм қуакларны үсүе тукталганчы заарлау;

3.15.5. Агачларны һәм қуакларны ташландык сулар, химик матдәләр, калдыклар һәм башкалар белән заарлау;

3.15.6 Корыган агачларны рөхсәтsez кисү;

3.15.7. Үсә торган агачларны һәм қуакларны башкача заарлау.

3.16. Дәүләт урман фондында үскән агачларны һәм қуакларны кисү махсус вәкаләтле дәүләт органнары тарафыннан бирелгән рөхсәтләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.17. Элеге Нигезләмәне бозып, агачларны һәм қуакларны юк итү үзирекле кисү булып тора һәм Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм жинаяты жаваплылыгына тартыла. Элеге Нигезләмә кагыйдәләрен үтәү авыл жирлеге территориясендә барлык гражданнар, оешмалар һәм учреждениеләр өчен мәҗбүри.

4. Компенсацион яшелләндеру

4.1. Компенсацион яшелләндеру рөхсәт ителгән кисүләр, яшел үсентеләрне законсыз заарлау яки юкка чыгару очракларында гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндеру алдагы сезонда, агачлар, қуаклар һәм газоннар утырту өчен яраклы вакытта, әмма яшел үсентеләрне заарлау яки юкка чыгару факты билгеләнгән вакыттан алыш бер елдан да соңга калмычча башкарыла.

4.2. Компенсацион яшелләндеру гражданнарың яисә юридик затларның мәнфәгатьләрендә яисә аларның хокукка каршы гамәлләре нәтижәсендә яшел үсентеләр заарлану яки юкка чыгу очракларында, аларның акчалары исәбенә башкарыла.

4.3. Элеге Нигезләмә нигезендә яшел үсентеләргә китерелгән зыян натурады рәвештә - компенсацион яшелләндерүгә: юкка чыгарылган яшел үсентеләрне яңадан 2 коэффиценты белән торғызылырга тиеш.

5. Шәһәр төзелеше эшчәнлеген башкарганда, яшел үсентеләрне саклау

5.1. Авыл жирлегендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәп алыш барыла.

5.2. Яшел территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән жирләр максатчан билгеләнешсез төзелергә һәм кулланылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел үсентеләр утыртылган жир кишәрлекләрендә төзелеш алыш барганды, проект документациясе киселергә тиешле яшел үсентеләргә бәя бирергә тиеш. Мондый очракларда киселгән агач өчен зыянны каплау әлеге Нигезләмәнең 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә компенсацион яшелләндерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырганда, яшел үсентеләрне саклау

6.1. Авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәтеннән башка яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сәүдә һәм башка эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Эшмәкәрлек эшчәнлеген яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда гамәлгә ашырганда, шартлау, ут чыгу куркынычы тудыру һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел үсентеләргә зыян китерү яисә аларны юкка чыгару тыела.

7. Административ җаваплылык.

7.1. Әлеге Нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы.

Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә көрмәгән
hәм физик hәм юридик затларның хосусый милкендәге
жирләргә көргән Татарстан Республикасы

Арча муниципаль районы
Үрнәк авыл жирлеге территориясендәге
яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында
НИГЕЗЛӘМӘГӘ 1 нче кушымта

Арча муниципаль районы
Үрнәк авыл жирлеге
башкарма комитеты
җитәкчесенә

(оешманың исемен яисә Ф.И.А.И., адресын күрсәтергә)

ГАРИЗА

Үрнәк авыл жирлеге территориясендә агач-куак үсентеләрен
чикле кисүгә

_____ жир кишәрлекендә үскән агачларны, куакларны, агач-куак
үсентеләрен (кирәклесен сыйзарга) кисүне рөхсәт итүегезне сорыйм.

(оешманың исемен яисә Ф.И.А.И. жир кишәрлекенә хокукның төрен күрсәтү)
hәм жирдә урнашкан _____

(торак пунктны күрсәтергә)

Жир кишәрлекендә бар:

агачлар _____ данә

куаклыклар _____ данә.

Жир кишәрлекен үзләштерү hәм төзекләндерү процессында агачны кискән өчен
түләүне гамәлгә ашырырга hәм дендроплан нигезендә агач-куаклыкны
компенсацияләү өчен түләргә бурычлымын.

Ф.И.А.И. (Имза)

Дата _____

Кушымталар:

1. Рөхсәт документациясе.
2. Ана төре hәм кисү күздә тотыла торган яшел үсентеләр санын төшереп, жир кишәрлеке планы.

Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә көрмәгән
һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәгә
жирләргә көргән Татарстан Республикасы

Арча муниципаль районы
Үрнәк авыл жирлеге территориясендәгә
яшел үсентеләрне кису тәртибе турында
НИГЕЗЛӘМӘГӘ 2 нче кушымта

АКТ
ЯШЕЛ ҮСЕНТЕЛӘРНЕ КИСЕЛЕРГӘ ТИЕШЛЕ ДИП ТАНУ ТУРЫНДА

Арча муниципаль районы   Үрнәк авыл жирлеге Башкарма комитеты
" _____ " _____ ел

Комиссия составы:

1. _____
(Ф. И, А.И., вазыйфа)
2. _____
(Ф.И. А.И., вазыйфа)
3. _____
(Ф. И. А.И., вазыйфа)

яшел үсентеләрне тикшерде.

Тикшерү нәтижәләре түбәндәгечә:

Нәтижәләр:

Комиссия әгъзалары:

-
- (имза) (Ф.И. А.И.)
-
- (имза) (Ф.И. А.И.)
-
- (имза) (Ф.И. А.И.)